

Орамиздаги одамлар

- Хатирчида биров мактаб курибди.
- Катта бой кишидир-да.
- Аммо бор бисотини шу курилишга сарфлабди.
- Узи нима билан шугулланаркан?
- Оддий ўқитувчи дейишадди, илгари кичик корхонаси бор экан. Қаранг, "Жигули"сини ҳам сотиб, курилишга ишлатибди-я.
- Химматига балли-е, барака топсин. Билимни кадрлайдиган одам экан-да...

Яхшидан боф...

хутор тизимини тугатиш тўғрисидаги қарор бўйича туппа-тузук уйлار йўл ёқаларига қўчирилди, жумладан мактаб ҳам. Буз-бузларнинг тагида одамларни томорқадан маҳрум қилиш мақсади ётганини мана энди сезаймиз.

Хуллас, шундан бери мактаб мен учун энг азиз макон. Оиламиздаги тўққиз нафар фарзанднинг ҳаммаси ўқитувчи десам ҳам бўлади. Фақат Исомиддин укам техникага қизиққан. Фарзандларим ҳам изимдан бораётди. Шаҳноза, Гузал, Мадиналар муаллим Ғайратжон билан Нусратилло университет талабаси. Кичик қизим Замира ҳозирча жарроҳ бўлмоқчи. Яна ким билди...

Бундан ўн йил олдин Қудрат Сафаров мактабдаги дарсларнинг ҳажмини биров қисқартириб, ўзини талбиркорликка урди. Ишбилармон дегани олди-сотти билан шугулланувчи эмас, махсулот ишлаб чиқармаган талбиркор ҳам эмас деди у. Елиб-югуриб "Бовурдоқ атласи" кичик корхонасини ташкил этди. Бир оёғи Марғилонда бир оёғи Хатирчида бўлди. Асбоб-ускуналарни топиш, ўрнатиш маҳаллий ёшларни ишга жалб этиш осон кечгани йўқ. Харидор ҳам ҳадеганда келавермагани рост. Барибир, атлас ишлаб чиқаришнинг фойдасини кўрди. Бу соҳадаги иши юришиб кетгач, қишлоқдаги ишсиз ёшларни тўплаб, мактаб парталари, турли уй-рўзгор жиҳозлари, мебеллар ясашга киришди. Кўп вақт ўтмай талбиркорликни ҳаёлига ҳам келтирмаган муаллим қишлоқдаги бой-бадавлат кишилардан бирига айланди.

Энди у мақсадига эришган эди. Кичик корхона эгаллаб турган 2,6 гектар ерни, биноларни янги мактаб курилиши ҳисобига ўтказишни сўраб ариза ёзди. Янгилан 12 та хона тикланди. Эшик, деразалари, хона жиҳозлари ҳам иш корхонасида ясалди.

Абдуваҳоб ПИРМАТОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Ижтимоий тадқиқот ҳам башоратга ўхшаган нарса, ҳаммиша тўғри қадамлариди. Бундан бир неча йил илгари БМТ демографлари бир юз эллики юз йил мобайнида ер юзи аҳолисининг сони қарийб 12 миллиардга етади, деб тахмин қилган эдилар. Яқинда улар янги маълумотни эълон қилишди. Энди уларнинг тахминига кўра, 2200 йилга бориб ер юзида аҳоли сони 10 миллиардга етarkan ва шундан кейин аҳоли сонининг камайиши тезлашиб борадиган.

Хўш, демографларнинг ўзларининг бундан атиги бир неча йил олдинги хулосаларига қарши чиқишларига сабаб нима? Биринчи сабаб шуки, қишлоқ жойларда ҳамда динларнинг таъсири кучли бўлган мамлакатларда туғилиш кўпайиб бораверади, деган тахминлар асоссиз бўлиб чиқди. Бошқа сабаблар ҳам кўп. Демографлар энг асосийлари сифатида атмосферанинг ва сувнинг ифлосланишини, очарчиликни, қашшоқликни, касалликни, айниқса, болалар ўлими кўпайганини, урушлар ва турли нозоларни кўрсатишди.

Атроф-муҳитнинг ифлосланиши келтирилган зарар ер юзидаги очлик ва қишлоқлик офатидан кам эмас. Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотига кўра, атмосферадан ифлосланиши натижасида ҳар йили уч миллион нафар инсон ҳаётдан кўз юмarkan. Бу бир йилда йўл-транспорт ҳалокати оқибатида ҳалок бўладиганлар сонидан анча кўп. Атмосферани ифлослантираётганлар ҳам асосан транспорт воситалари. Бу борада транспортга (айниқса, автотранспортга) етadи санга салбий омил йўқ. Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти Европанинг бир қатор мамлакатларида, хусусан, Италия, Франция, Швейцария ҳамда Австрияда тадқиқот ўтказиб шундай хулосага келган. Ҳатто АҚШда ҳам ҳар йили транс-

Масъуллик бурчи

порт ҳамда саноат ишлаб чиқариши ҳавони заҳарлаши оқибатида 70 минг киши ҳаётдан кўз юмarkan. Шу жиҳатдан олиб қараганда, ўзимизда автотранспорт билан атмосферанинг ифлосланиши ўртасидаги боғлиқлик қандай, деган савол туғилиши мумкин. Эҳтимол мутахассислар бунинг аниқ ҳисоб-китобини қилиб, соғлиққа зарарли таъсир кўрсатишнинг даражасини аниқлашгандир. Бирок биргина Тошкент шаҳрини оладиган бўлсак, олдин бир кузатувчи сифатида ҳар кун атмосферага буруқсатиб заҳарли газ — чанг чиқараётган ўнлаб, юзлаб турли марказдаги енгил автомобиллар, автобуслар ҳамда юк машиналарини кўрамиз. Бир пайтлар шаҳарда милиция ходимлари, журналистлар, экологлар, шифокорлар иштирокида тез-тез рейдлар уюштириб турилар ва техник жиҳатдан носоз, яъни атмосферага буруқсатиб заҳарли газ — чанг чиқараётган автотранспортнинг ҳаракатланишига йўл қўйилмас эди. Буларча уша пайтларда шаҳар кўчаларида автотранспорт ҳозирги қараганда қарийб бир неча

баравар кам эди. Ҳозир Ўзбекистон дунёдаги автотранспорт ривожланган мамлакатлардан бири ҳисобланади. Транспорт қатнови ва автомобилларнинг сони бўйича Тошкент Европанинг кўпгина шаҳарларидан қолдирмайди. Шунга қарамадан ўша олдинги эко-

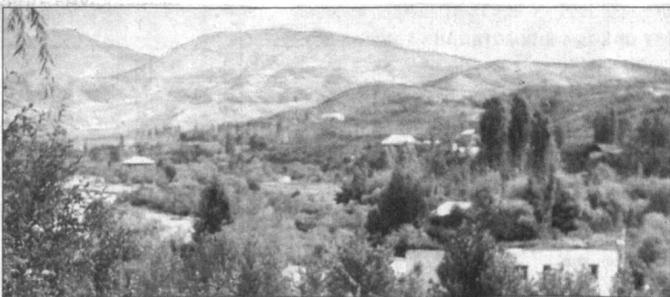

газ — чангл билан тўлдириб юбордик, ям-яшил ўрмонларимизни кесиб юбордик, тупроқларимизни шурлатиб, денгиз ва дарёларимизни қуритиб, сувларимизни ифлослантириб юбордик. Оқибатда иқлим ўзгармоқда. Истеъмом эса тинимсиз охиб бормоқда. Натижада қашшоқлик ҳамда атроф-муҳитнинг ифлосланиши инсониятни илҳосиз аҳолга қолдиarmoқда. Башоратлар, тахминлар, маълумотлар ўз йўлига. Гап йиллар, асрлар ўтиб аҳоли сони қанчага етишида ҳам эмас. Энг муҳими, биз тўқ яшаб, тоза ҳаводан нафас олишимиз керак. Бунинг учун эса тинч-тотув яшаб, боқадиган еримизни, иччилган сувимизни, нафас оладиган ҳавомизни авайлаб асрашимиз зарур.

Иброҳим НОРМАТОВ,
снэйсий шарҳловчи.

Мустақиллик эпкинлари

Қишлоқда гап кўп

Рустамжон дўстимнинг қишлоқдан чиқиб кетганига ўттиз йилдан ошди. Ўқини битирган похтада ишла қолди, шу ерда туб отиб, палак ёзди. Баъзан йўлим тушиб унинг уйига меҳмонга борсам ҳол-аҳвол сўраб бўлган, биринчи саволи «қишлоқда нима гап?» даи бошланади. У мени сўроққа тутаверади, мен эса жавоб беришдан чарчаймайман. Бугун ҳам одис болаликни эсладик. «Қишлоқда ҳам йўлинг тушмай қолди» деб ўпқаланаман, у эса ўзининг турмуш ташвишларини қалаштириб ташлайди. Хуллас, гап айланиб яна «қишлоқда нима гап, қишлоқдан гапир», дейди. «Қишлоқда тинчлик, ҳамма соғу-саломат, сенга салом йўлашди», дейман. У эса одамларни бирма-бир сўрайди.

— Эшонқул бува яхши юрибдиларми, отамнинг узангилош ўртоғи эди. Бир қоп чигит деб беш йилга қамалиб кетганида папарим ҳар кун эслаб йиллар эди... — Эсимда. Эшонқул буванинг отаси қўлоқ қилиниб биз томонларга қўчиб келганида раҳматлик, мойжувозини бир кунимга яраб қолар деб эшагининг хуржунига бўлак-бўлак қилиб ортиб келинган. Йўлда текширганлар «миyasi айниган чол, ўтини нимаси экан» деб ўйлашган. Шу мойжувоз то 50-60 йилларга етган. Отаси ўлиб кетгач Эшонқул буванинг шу мойжувозга «отамнинг кўзи» деб ишқи тушибди. Тез орада уни тиклаб, ҳовлининг четига ўрнатибди. Бир ишлатиб кўрай деган мақсадда қол-қолнинг дала шийони ёнида молларга ем бўлиб ётган чигитдан бир қоп кўтариб келибди. Қараса бинойидек ишлайпти. Кўнгилда нимандир сезгандек устини эски қоллар билан ёпиб, енгил тупроқ тортиб қўйибди. Томошанинг каттаси эса эртаси кун бўлибди. Унинг бир қоп чигит олиб келганини кўрганлар керакли жойга хабар етказишди. Хуллас бува би иши учун беш йилга қамалиб кетди...

дан, ҳозир ўша кунларни эслаб чойхонадан чиқмас керак. — Э, қаёқда дейсан, Эшонқул буванг қариганида очилиб кетди. Ёнига ўғилларини олиб, ун тегирмони, мойжувоз ва но-ввойихона очиб олган. Қишлоқнинг унини ҳам, тўю-томошага нонини ҳам етказиб турибди. Буванинг ўзи эса мойжувознинг атрофидан кетмайди. Ҳар замонда кириб ҳол-аҳвол сўрасам «замонангдан айланай», деб ёш боладек хурсанд бўлади. — Ҳа дўстим, аввало Эшонқул буванинг умри узун бўлсин-у, дунёдан ўтса ҳам беармон кетадиган бўлибди-а. Эсингдами, Йўлош ака деган одам ёниб турган пахта хирмонига ўзини отиб юборган эди. Борми шу одам, янглишмасам биздан 2-3 ёш кичик ўғли ҳам бор эди. — Бор, бор, анча қариб қолди. Трактордан чиққан ўтдан хирмон ёна бошласа мени айбдор қилишди, деб ўзини олов ичига отиб юборган одам-да. Жониям қаттиқ экан-а, оловдан тирик чиқиб, узоқ йиллар даволаниб, уйланиб, 6 нафар ўғил кўргандан хабаринг бор. Унинг бир ўғли жуда улабурун чиқиб қолди. Уруғчилик заводи кураман деб Америкага, Грешига, Туркия ва Голландияга бориб энг яхши технологиялар билан танишиб қайтди. Охири Германияда ниятига етиб, Урта Осийда ягона бўлган уруғчилик заводи қурди. Бу кўшма корхона «Хакипет» деб юритилди, у Германиянинг «Петкум» фирмаси билан ҳамкорликда ташкил этилган бўлиб. Жаҳон банки томонидан ажратилган салкам 3 миллион АҚШ доллар миқдоридики кредитга қурибди. Шу ишнинг барчасига Йўлош аканинг ўша талбиркор ўғли бошчилик қилди. — Завод қарға қурибди, туман марказига жойлашгандир. — Э, нима дейсан, қишлоқнинг бош томонига қурибди, ишчилари ҳам ўзимизнинг болалар. — Йўғ-э... — Юртбошимиз бекорга са-

Консерваториянинг маҳобатли залларида жаҳоннинг етук композиторлари мусиқасини маромига етказиб ижро этган Фазлиддин Хусанов ўзбек мусиқасининг келажак борлигини дунёга кўз-кўз қилганди. Мана орадан оз фурсат ўтмай ёш ўзбек мусиқачилари Италиянинг Агрополи шаҳрида «Ле-Музе» мусиқачилар ассоциацияси томонидан ташкил этилган XXV халқаро пианиночилар танловига қатнашдилар.

Пианиночилар танлов Ғолиби

Танловда юртимиздан 37 нафар ёш мусиқачи иштирок этди. Икки қисмга бўлиб ўтказилган бу танловда Франция, Россия, Япония, Украина, Польша, Португалия, Италия, Греция, Қозғистон, Литва, Руминия ва Испания давлатларининг ёш мусиқачилари қатнашди. Ягона 1-даражада «Тито — Апре» соврини кичик гуруҳ орасида ёш пианиночи сифатида Успенский номдаги республика ўрта махсус мусиқа мактаб-интернатининг 5-синф ўқувчиси Тамара Салимжанова насиб этди. Кичик гуруҳ бўйича 2-ўринга Самара Тимуровага, катта гуруҳ ўртасида фахрли 3-ўринга эса Гузал Тагиева мушарраф бўлди.

М. ЮСУПОВ.

Ҳамкорлик алоқаси боғланди

Интернет алоқа тизими орқали масофавий таълимни ташкил этиш борасида Тошкент давлат авиация институтида талбиркорлик билан иш юритилмоқда. Олий ўқув юрти профессор-ўқитувчилари томонидан электрон дарслиқлар, ўқув қўлланмалари, маъруза матнлари яратилганга кун шундан. Аудиторияларда маърузаларни тинглаш, конференцияларни уюштиришдан иборат

масофавий таълимни кенг йўлга қўйиш мақсадида институт Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари, хусусан Россия Федерацияси ҳамда Украинадаги авиация ўқув даргоҳлари билан ҳамкорлик алоқасини боғлади. Америкадаги «Боинг» компанияси, Германиядаги «Даймлер Крейслер Аэрбасс Индастри» фирмасидан жиҳозлар сотиб олинди.

Француз тили дарслиқлари

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлигида мактабларнинг V-VI-VII синфлари учун чоп этилган француз тили дарслиқлари тақдими то бўлиб ўтди. Улар Ўзбекистон ва Франция мутахассисларидан иборат муаллифлар гуруҳи томони-

дан яратилди. Бу хайри ишга бундан тўрт йил аввал қўл урилган эди. Дарслиқлар матнлари электрон почта орқали Парижга жўнатилиб, француз тили мутахассислари иштирокида таҳрир қилинган яна босиб чиқарилди.

Тақдирот маросимида мактабларнинг VIII-IX синфлари учун ҳам француз тили дарслиқлари яратилиши кўришилгани, бунинг учун малакали француз мутахассислари жалб этилгани маълум қилинди.

Ақбар АЛИЕВ.

SIEMENS

Со склада в Ташкенте и по контракту

у чрежденческие СИСТЕМЫ СВЯЗИ

- ✓ Сервис 24 часа в сутки
- ✓ Help Desk (консультации клиентов)
- ✓ Гарантийное и контрактное обслуживание
- ✓ Квалифицированный монтаж и наладка оборудования
- ✓ Техническая поддержка и обучение клиентов сертифицированными специалистами
- ✓ Гибкая система скидок

- ✓ Hicom 330N+HiPath
- ✓ Hicom 150E OfficePro+HiPath
- ✓ Hicom 150E OfficeCom+HiPath
- ✓ Телефоны GigaSet стандарта DECT
- ✓ Аналоговые телефоны Euroset
- ✓ Цифровые телефоны Optiset
- ✓ Аксессуары и комплектующие

Сертифицированный №1 БИЗНЕС-ПАРТНЕР

в Республике Узбекистан

"Aleks Telekom"

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ региональных дилеров

тел.: 120-72-00, 120-72-01. e-mail: info@telecom.aleksgroup.uz

Ватанимиз шаънини улуғлаганлар

ри, сўнгра Польша, Германия беллашувлари, қолаверса, Испаниядаги жаҳон чемпионати...

Орзулар рўёбга чиқди

Надежда Пишчулина байдаркачиларнинг чемпион турлиги орасида энг кичиги — бор-йўғи 18 ёшда. Татьяна Левина эса ундан бир ёш катта...

қанчалик тасодиф бўлса, Надежданинг олтин юлдузи олиши шунчалик заруратидир. Негаки Надежданинг тренера...

ланмоқда. Осиё ўйинларидаги орзуларини ўйлагандан ҳам зиёда бўлди. Бизнинг асосий рақиблиримиз бўлган хитойликларни ҳам орта қолдирик. Маррага биринчи бўлиб етиб келганимизда қувончимизнинг чегараси йўқ эди...

С. ДАНИЛОВ. СУРАТДА: Надежда Пишчулина (чапда) Юлия Борзова билан.

Муסיқий саҳна сеҳрлари

Санъатга бахшида умр

Театр маданияти тарихида, саҳна ҳаёти солномасида қизикarli ҳодисалар, аjoyиб воқеалар кам бўлмаган. Аброр Хидоятлов Отелло образида 500 марта саҳнада...

фидойиларча хизмат қилди. Халқимизнинг маънавий қадриятлар хазинаси янада бойитиб кетди, ижрочилик — хонандалик баҳри-уммонига гард юқтирмади.

син, керак бўлганда ёғилардан асраб, муҳофаза қилсин, мен айниқса, ёш авлодни ушбу фазилатлар эгаси бўлмоққа саҳнадан туриб даъват эдим»...

Бундан кўп йиллар аввал Муҳимий номи театрида Робиндранат Тагор асарига асосида «Раджа» номи спектакль ҳам қўйилган ва актёр унда ўткир характерли, олдинги ролларидан анча фарқи сиймони яратган эди...

да бўлса керак. Одатда, саҳна ижодкорлари театри «иккинчи уйим» дея, таърифлаб келганлар. Актёр бу борда ҳам ўзини хос таърифлу тушушча соҳиб эди...

Унинг иштироки билан намойиш этиладиган спектаклларга чипта (билет)лар топилмасди, мароқ билан айтган арийлари эса томоша залидан кўчаларга, майдонларга, маҳалла гузарларига оқиб чиқиб, эл орасига кен тарқаларди...

СУРАТДА: Ўзбекистон халқ артистлари Маҳмуджон Гофуров ва Ётибор Жалилов «Тошкентнинг нозанин маликаси» спектаклида.

«Халқ сўзи» «Народное слово»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Тахрир хайъати:

- Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. ЕГОРОВ Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), М. МИРАЛИМОВ, С. МУХИДИНОВ, Ш. РИЗАЕВ, М. САФАРОВ, Р. ФАРХОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОГУЛОМОВ, О. ҚАЙПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ҳ. ҚОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

- Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92. Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65. Маълумот ва маърифат — 136-35-60. Газетхоналар билан алоқа ва минакалар — 136-29-89; 133-07-48. Фан, солиқчи сақлаш, таълим ва туризм — 132-12-08. Ингиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15; 133-10-28; 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 977, 27225 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қўғоз бичими А—2.

Газета тахририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ. Навбатчи муҳаррир — Қ. ЭШМАТОВ. Навбатчи — М. ЮСУПОВ. Мусаввир — М. СУЛАЙМОНОВА.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Тахририятда ҳажми 5 қўғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди. 1 — тижорат материалли.

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00. Топшириш — 21.10. 1 2 3 4 5 6

ҲИҚМАТ

Беҳуда гаплардан тилинг эт холи, Ошкор бўлади ақлинг жамоли.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР қабул қилинади. 9.00 дан 18.00 гача. 136-09-25 132-10-63 256-хона

МАКРОИҚТИСОДИЁТ ВА СТАТИСТИКА ВАЗИРЛИГИНИНГ СТАТИСТИКА ДАВЛАТ ДЕПАРТАМЕНТИ ва БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИ ЎҚУВ-КОНСАЛТИНГ МАРКАЗИ

Семинар «ТАСИС» лойиҳаси асосида Европа статистикаси ТЕС институти экспертлари — Буюк Британия статистикасининг кадрлар билан ишлаш хизматининг мутахассислари томонидан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар статистика бошқармалари бошлиқлари ва уларнинг муовинлари иштирокида ўтказилди.

Барча турдаги қурилиш ташкилотлари диққатига! Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг Республика тендерлари ташкил этиш бошқармаси

Table with 2 columns: №, Объект номи. Lists construction projects in various regions like Andizhon, Kashkadarya, Navoiy, Namangan, Samarqand, Surxondaryo, Toshkent, and Xorazm.

Буюртмачи: вилоят ҳокимлиги капитал қурилиш бошқармаси. Манзили: Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 100-уй. Телефон: 6-59-27.

Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 63-уй (вилоят ҳокимлигининг eski биноси), 303 ва 305-хоналар. Тел./факс: (8-37222) 6-14-66, 6-05-42.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги хайъати аъзолари ва жамоаси Навоий вилояти ҳокимияти молия бошқармаси бошлиғи Ерқин Турсуновга онаси Холжон яя ТУРСУНОВАнинг вафот этганини муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ. республиканинг турли ҳудудларида амал қилаётган ишлаб чиқариш объектларини сотиб олишга доир тендерда қатнашиш учун потенциал инвесторларни таклиф этади. Table with 3 columns: Лойиҳа мақсади, Лойиҳа бўйича ишлаб чиқаришнинг йиллик ҳажми, Машина-ускуналар ишлаб чиқарувчи.